

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12' — pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43,916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SÁNDOR.

A lelképásztor és az elemi iskola

A magyar református egyház a reformációtól kezdve két erős pilléren nyugodott: a templomon és az elemi iskolán. Csak is így tudta megvívni harcát a századok viharai között. A templom és az elemi iskola egyházunknak két bevehetetlen vára, ennek bizonyul még a XX. században is, aminek legékesebb bizonyossága, hogy egyedül csak ezekben és ezek által lehetett megmenteni a tőlünk elszakított területeken a magyarságot. Egyházunk csak addig lesz szilárd s áll meg rendületlenül, míg lelkünkben féltékenyen ápoljuk a templom és az elemi iskola elengedhetetlenül szükséges összetartozásának gondolatát. Ha ez a gondolat az idők folyamán néha olyértelmű revízió ment keresztül, hogy az egyház fennállhat egyházi iskolák nélkül is, a következő idő mindig megbizonyította, hogy az egyházi iskolák feladása mily káros következményekkel jár nemcsak az egyházra, hanem a magyarságra nézve is. Az egyház elemi iskola nélkül vértelen, élettelen, az iskola az egyháztól elszakítva színtén, vagy legalább olyan, mint a szürke szín, amely közömbösen hagy bennünket.

E sorok leírását nem a szoba négy fala között való kigondolás, hanem a megcáfolhatatlan tapasztalat irányítja. Valamikor, mint lelkész két egyházban szolgáltam. Az egyikben állami, a másikban a lelkész vezetés alatt álló egyházi elemi iskola volt. Mily különbség volt a kettő között! Az egyház iskola nélkül csonka volt. Úgy nézett ki, mint az az ember, akinek a keze vagy a lába hiányzik. Az egyháznak az állami iskolával való összeköttetése csupán annyiban állott, hogy a lelkész tanította a vallást s végezte a konfirmációi oktatást. Vegyes felekezeti lévén a község, az iskolaszéki elnök a jegyző volt. Igaz, a lelkész is tagja volt az iskolaszéknek, de az iskola irányításába semmi befolyása nem volt, de nem is lehetett.

Mily más volt a helyzetem az elemi iskolával kapcsolatban a másik egyházban, ahol héttanerős virágzó egyházi iskola volt, amely a lelkész, mint iskolaszéki elnök felügyelete alatt állott. És itt le kell szögeznünk azt a tényt, hogy a lelkész közelebb áll az elemi iskolához és így jogosultabb az iskolaszéki tisztségre, mint a jegyző vagy bármely világi egyén, aki más irányú hivatásánál fogva kevésbé érdekli a pedagógia s a vallás-erkölcsi elveknek

az iskolai életben való megvalósítása iránt. Mert hiába hirdeti a lelkész a templomban a legékesebb nyelven a hit és erkölcsi élet örök igazságait, ha azok nem találnak visszhangra már az elemi iskolában folyó tanításokban. A tanító nemcsak a vallástani kézikönyvekből vagy bármely vallástani vezérkönyvből kaphat útmutatást tanítványai lelkének vallási tartalommal való megtöltéséhez, hanem a lelkésznek általa hallgatott egyházi beszédéből, amelyek legyenek bár ünnepi vagy más alkalmi tanítások: hasznos felvilágosításul szolgálnak az elemi iskola vallástani anyagának feldolgozásánál. A templom is tud tanítani az iskola részére, az iskola pedig tanít, nevel a templom részére buzgó vallásos híveket, az istentiszteleteket látogatni szerető egyháztagokat. A vallásos élet alapját így lehet megvetni a templom és az iskola együttes működésével.

Már e néhány szóból is láthatjuk, hogy a lelképásztornak az elemi iskola érdekében mily fontos feladat jut osztályrészül, melynek betöltéséhez nagy gyakorlati ismeret, mélyenérző szív, humanizmus, a legmesszebbre menő tapintat szükséges. Lelkészeink tudományos képzettsége semmi kifogásolni valót nem hagy hátra. Debrecenben például két intézmény dolgozik buzgó odaadással a lelkésznevelés terén: az Egyetemen működő theologiai fakultás s a Kollégiumban az akadémiák feladásakor létesített lelkészképzőintézet. Igaz, hogy e két intézmény részéről való kiképzés súlyos, csaknem elviselhetetlen terheket ró a debreceni theologusokra. Úgy hallom heti 40 órájuk van. És itt nem lehet menekülni attól a gondolattól, hogy vajjon nem ez a túlterhelés az oka a többek között annak, hogy Debrecenben a legkevésbé az első éves theologusok száma? A túlterhelés nyomasztó voltát, amely a diákok életkedvét meglehetősen elveszi, sajnós, tapasztalnom kellett a tanítóképzőben különösen az ötödik évesknél. Amint a lelkészképzőintézetet felállították, eleitől kezdve az volt a felfogásom, hogy annak nem tudományos intézetnek, hanem a theologiai fakultás gyakorlóiskolájának kellene lennie. Az volna az ideális helyzet, ha a lelkészképzőben olyanok tanítanának, akik mint gyakorló-lelkészek már működtek kint az életben. Aki élesen szemügyre vette a gyülekezeti élet különböző nyilvánulásait, ismeri az iskolával kapcsolatos kérdéseket, csak az tudja nyújtani a leendő lelkészeknek a rájuk nézve nélkülözhetetlen gyakorlati tudást. A theologusok

nak több gyakorlati nevelés és tanításbeli ismereteket kellene adni, hogy már itt bent tájékozva legyenek a lelkész feladatai felől az iskolával szemben. Mennyire helyénvaló lenne, ha a lelkészképzőben egy féléven át előadnák a szóbanforgó kérdést: A lelkipásztor és az elemi iskola. A kérdések egész halmaza merülne itt fel, a többek között az iskola szellemi és anyagi ügyei, az iskolának az egyházhoz, a lelkésznek a tanítóhoz való viszonya stb. Mind-megannyi kérdés, amellyel a leendő lelkésznek foglalkoznia kell. Az egyházi életben az iskola amilyen égető, éppen olyan kényes kérdés, amelyhez a lelkésznek érző szívvel, a legnagyobb gyöngédséggel kell nyulnia. A türelemmel párosult humanizmus meghozza a maga gyümölcsét, míg annak ellenkezője csak ront az iskolai életen s megzavarja a lelkész és tanító között szükséges egyetértést. És ha minden jóakarattal mellett a lelkész olykor hálátlansággal találkozhat, ez ne kedvetlenítse el, mert tudnia kell, hogy az egyházért s annak veteményes kertjéért az iskoláért áldozatot kell hoznia, s a háborúságok között saját érzelmeit hallgatásra kárhozzatnia.

És most lássuk, hogy mire is szorítkozik a lelkipásztor ténykedése az elemi iskolában. Mindenekelőtt ő a legközelebbi öre és felügyelője az iskolának: megfigyelje az abban uralkodó szellemnek; az anyagi ügyek irányítója oly értelemben, hogy amennyiben módjában van, odahasson, hogy úgy az iskola, mint az abban működő tanítók hiányt semmiben ne szenvedjenek. Éppen ezen a ponton merül fel legtöbb panasz a tanítók részéről; nagyon sok esetben nem jogtalanul. Sok egyház szegény s nem tudja fizetni a tanítókat, amiről a lelkész bizony nem tehet. Az egyházi tanítóknak éppenúgy meg kellene kapniok mindenütt százszázalékig fizetésüket, mint az állami tanítóknak. E kérdéssel itt nem akarok részletesen foglalkozni.

A lelkésznek soha semmi körülmények között nem szabad úgy viselkedni, mintha semmi érdeklődést nem tanúsítana az iskolai élet iránt. Nagyon jól teszi, ha többször meg-meglátogatja az iskolát, figyelemmel kíséri a tanítás menetét, de kerülnie kell a tanítóval a módszeres eljárások feletti vitát. Kényes helyzetbe jut a lelkész, ha valamely tanításbeli kérdésben véleménye és felfogása teljes ellentétben áll a tanítónak a képzőintézeti szaktanároktól nyert ismereteivel. Íme a második pont, amely sok kellemetlenség szülője szokott lenni lelkész és tanító között.

Végül a lelkészt nagyon közel hozza az elemi iskolához a konfirmációi oktatás. Ahol csak teheti a lelkész maga végezze a konfirmációi oktatást. Mivel református egyházunk nagy százaléka kisebb egyházakból áll, ezt a lelkész meg is teheti. Én annakidején mindig magam végeztem a konfirmációi oktatást. Minden évben 60—70 konfirmándusom volt. A konfirmándusok vallásos érzésének erősítésére szolgál annak látása, hogy a lelkész örömmel vállalja a velük való foglalkozást s aki majd ünnepélyesen felveszi őket a felnőttek gyülekezetébe, annak a szívéből és ajkáról nyerik a vallásos előkészítést. A lelkész által történt előkészítés s az azt követő konfirmálás sok ifjú lelkében kitörölhetetlen nyomokat hagy hátra.

Egész könyvet lehetne írni a lelkipásztorok az elemi iskolához való viszonyáról. E néhány gon-

dolattöredék, amelyet itt papírra vetettem, legyen bizonyossága egy hosszú életen át szerzett tapasztalatnak s azon nagy fontosságnak, amelyet minden időben tulajdonítottam egyházi életünkben az elemi iskolának.

Dr. Veress István.

A lelkipásztor mint kertész

A régi jó világból még emlékezünk reá, hogy nemesak a Jókai regényeiben, de a valóságban is voltak kiváló, sőt egyenesen tudós nagy kertész és botanikus lelkipásztoraink. Valami kedves, szavakban talán ki nem fejezhető, de nyilván érezhető kapcsolódás volt a pásztorkodás meg a kertészkedés között. Hadd említsem a legnagyobb példát, a mindnyájunk által ismert híres debreceni prédikátort, Diószegi Sámuel, az első magyar fűvészkönyv szerzőjét. Neki sok-sok utóda volt és van mindmáig. A lelkésztestvérek állandóan szeretnek kertészkedni. Valami békességes és megnyugtató foglalkozás ez; pedig a lelkipásztorok éppen manapság erre a két Istenáldásra van főként szüksége: a békességre, melyet a mai világban alig találunk meg és a megnyugvásra, mely enyhítő balzsam tud lenni egyedül fáradt lelkünknek.

Most azonban, hogy e sorok fölé nagy bátran odaírtam ezt a szót, hogy „a lelkipásztor mint kertész“, nem a tudományos botanikával vagy pomológiaiával akarom összefüggésbe hozni az én lelkész-társaimat. Mint ahogyan a mi hivatásunk megnevezésében a pásztorkodás is bibliai, sőt krisztusi jelentése van: éppen úgy a „kertész“ szót is bibliai és krisztusi értelemben óhajtom ezúttal használni.

A lelkipásztor nyomába lép annak, ki egykor önmagáról ezt mondotta volt: Én vagyok a jó pásztorki, ki életét adja az ő juhaiért. Pásztorok vagyunk, erre hívott el Mesterünk. Pásztoroknak kell lennünk az Ő példaadására szerint, mind az önfeláldozásig.

De a pásztorság fogalma nem pótolja, sem ki nem zárja a kertészséget. A pásztorság, általános felfogás szerint a felnőttek, a hívek, beavatottak nyájára vonatkozik. És ott vannak mellettük a kicsinyek, a gyöngék, akiket nem is lehet, nem is volna jó mindig összefogni a nagyokkal, akiket tej és méz eledelével kell táplálni; sőt akiknek a lelki gondozása ma már egy egészen külön kis világ.

Óréájuk vonatkoztassuk tehát a kertészség hasonlatát. Ők a gyöngé plánták, beoltásra váró csemeték az Isten országában. Ő közöttük legyen tehát kertész a lelkipásztor.

A mi kertészkedésünk nem a mi találmányunk. Nekünk van egy nagy előképünk s ha erre gondolva, feltesszük a kérdést Luther énekével:

„Ha kérded, hogy ki legyen az, Jézus Krisztus az !“

Íme, az ismert énekben már ott is a felelet. Nézzünk jól szemébe ennek az eszményi Kertésznek.

Jézus nem nyitott iskolát működése kezdetén, a mi mai fogalmaink szerint, sőt az akkori viszonyok szerint sem. Pál a Gamáliel rabbi iskolájában nőtt fel. Jézus nem akart rabbit képezni. Ő mint

kertész közeledik tanítványaihoz. Egyéni nevelő munkát végez velük szemben s ez az egyéni nevelő munka nemcsak addig tartott, míg elhívta s megnyerte őket, de tartott mind az Olajfák lejtőjéig.

A Jézus kertészkedése tanítványaival szemben nem csupán egy-egy kis egyéni szívéllyesség, szelid-ség vagy kedveskedés volt, hanem szolgálatában állott annak az Isten világtervébe kapcsolódó nagy célnak, hogy eme tizenkettőn át kell majd az Ő távo-zása után beleáradni a Szentléleknek e világba, hogy meghódítsa azt.

Kedves emlékeit őrzik az evangéliumok annak, hogy mily egyénileg tudott bánni Jézus az egyes tanítványokkal. A heveskedő Péterrel. Az ifjú Já-nossal, kit még az utolsó vacsorakor is maga mellé ültet s megengedi, hogy fejét vállán pihentesse; azon a vállon, mely már akkor készült a kereszt vonso-lására... A hitetlenkedő Tamással, kinek megadja az éppen neki való argumentumot. És Júdással, kinek még csókolását is elszenvedí.

Jézus mai hasonlatunk értelmében ilyen egyéni munkát végző kertészekké akarta nevelni tanít-ványait. Ezért szó oly gyakran tanításába példák-at és hasonlatokat a szőlőtőről, mustárról, kapor-ról, mentáról és szőlőművesekről Kertészé nevelő munkája szolgálatában állott ama nagy elhatáro-zása, hogy egy alkalommal, amikor már elég ön-állóaknak tartotta őket, próbára küldi ketten-ként a tizenkettőt, amint azt három evangélista is feljegyezte.

Nagyon fontosnak tartom, hogy rámutassak arra, hogy amíg Márk és Lukács evangélista mind-össze néhány versben intézi el a tanítványok próba-útra küldését, addig Máté evangélista az egész X. részt ennek szenteli. Nagyon sokszor és nagyon komoly elmélyedéssel kellene elolvasnunk ezt a fejezetet, ha nem akarunk méltatlanok lenni a pásztor s még in-kább a kertész elnevezésre.

Jézus kertész volt. Nem ács, nem kőműves, nem aranyolvasztó és nem gyémántkőszőrűs. A kertész foglalkozása életre vonatkozik; akár a pásztoré. — A kertész keze nyomán élet fakad. A kertész teremt.

Jézus kertész volt. Ő a maga tulajdon életét oltotta be tanítványaiba, mint leendő kertészutó-dokba; ezt az életet pedig Ő Istentől hozta.

Mi pedig foglaljuk naponta imádságunkba amaz igét, hogy éljen mibennünk is a Krisztus és mi is Őbenne. Adjuk át magunkat az Ő Lelke engedelm-es eszközeiül. Nézzünk fel Reá, mint kertész-eszményünkre. Ez a feltekintés először megszédít, sőt lesújt. De utóbb megvigasztal és felemel.

És ha feltekintettünk Jézusra, mint amaz esz-ményi Kertészre, utána nézzünk magunkra s száll-junk magunkba. Annak, hogy a Kertészek Kertésze utódaivá s örökös társaivá avasson, ez a feltétele. És ez a bűnbánó, töredelmes szívű magunkbaszállás a feltétele annak is, hogy teljesüljön rajtunk utolsó nagy meghagyása és ígérete: „*Tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam néktek, és imé én tivéletek vagyok minden napon a világ végeze-léig*“ (Máté 28 : 20).

Ne feledjük, hogy a mi kertészkedésünk másik feltétele legyen az, hogy mi százszázalékig „Isten emberei“ kell hogy legyünk. A mi életünkben szem-lélje a gyermek mindazt, amit neki tanítunk. Ez lesz

csak igazán a beoltás! Legyünk mint kertészek nem csupán lelkes, de lelki emberek. Lelkes vagy lelke-sedő mivoltunk lehet szalmalángtermészet is. A lelki-ség az Isten Lelkétől telítettséget jelentse. Legyünk a mi hitünkkel oly alázatosak, mint egy gyermek: így hasonlítson a beoltandó gallyacska a beoltásra váró ághoz.

Ne kicsinyeljük a kertészkedő munkát Krisztus kicsinyei között. A kertészkedés sok minuciával jár; de éppen ezek teszik tökéletessé munkánkat.

Legyen bennünk munkaközben önfegyelmesség. Itt szó sem lehet hamarkodásról. A hamarkodással együtt járna az elhamarkodás. Nyugodt, higgadt munka a kertész munkája.

Viseljünk gondot az önnevelésre. A valóságos kertész is képezi magát, szakkönyveket olvas és egy-egy új eljárás kedvéért tanulmányútra indul. És mi ne követnők e példát? Hisz a mi kezünk alatt hal-hatatlan lelkek fejlődnek s gyarapodnak, hogy majd gyümölcsöt teremjenek az Isten országa számára. Tartsunk állandóan „csöndes órát“, hogy legyen módja és alkalma Isten Lelke kozzánk közeledésé-nek. Gyarapítsuk Biblia-ismeretünket, hogy legyen állandóan elég plántálni valónk.

Mindenekfelett legyen teljes szívünk szeretettel! A kertész szelid, szeretőszívű ember és nem börtönör. (Igaz, egy divatos író nemrég azt mondta, hogy az iskola börtön a gyermek számára... A mi kertész-kedésünk cáfoljon rá és szégyenítse meg az ilyen eléggé el nem ítéhető torz felfogást.)

A szeretet adja a legjobb módszert, mert talá-lékonyvá tesz. A szeretet kaput tár az Isten Lelké-nek, hogy az a kellő órában a kellő igazságra meg-tanítson és elvezessen. A szeretet szuggesztív erőt ad, ugyancsak a Lélek által. A szeretet türelmessé tesz; aki pedig valaha is gyermekek között forgoló-dott, tudhatja jól, hogy a türelem Istenáldására mekkora szükségünk van. És végezetre a szeretet vidámmá tesz. A kertész mind vidám, mert meglátja keze munkája eredményét s neki az ő kertje sohasem okoz szomorúságot.

Egy híres pedagógus ezt mondta:

Ha márványba vésünk, szétporlik. Ha acélba vésünk, megrozsdásodik. De ha gyöngéd ujjakkal halhatatlan lelkekbe irogatunk maradandó betűket: ez a munka az örökkévalóságra szól.

Ilyen legyen a mi kertészkedésünk.

Jézus helybenhagyólag felel reá:

„Eredj el és te is aképpen cselekedjél.“

Uray Sándor.

Pásztor nélkül való nyáj

Missziói egyházban vagyunk, tiz politikai köz-ség területén. Az egyházközség központja idegenajkú község, benne törpe kisebbség a kétszáznegyven református magyar, az ország minden részéből összekerült emberek. Itt lakik a lelkes, majdnem négyévtizedes szolgálatban, egy népes család küz-delmes, becsületos felnevelésében és testi beteges-

kedésben megfáradt idős ember. Innen járja egyedül az 50 kilométeres körzetű szórványt, birkózva a lehetetlennel.

*

Ötezer holdas főúri nagybirtok egyik majorjában a cselédséget látogatjuk. Tartózkodóan, barátságosan fogadnak. Egyedül az öreg parádéskoecsis tessékel be szívesen. A kulcsár fia nem volt vallásórán, egereket fogdosott a görében. Hamar megértjük, miért fontosabb az egérfogás, mint a vallásóra. Istentiszteletre hívogatásunkra így felel az apa: „Én még úgy tanultam Erdőhegyen a nagyszüleimtől (árva gyermek volt), hogy minden vasárnap együtt mentünk a templomba. De én már nem érek rá.“ Azt a keresztyén nevelést, ami ma már teljesen hiányzik a családi életből, nem tudja pótolni a gyermek lelkében heti egy vallásóra és azon az egy gyermekre jutó néhány perc lelkigondozás. A cselédnép jön-megy, évenként változik, gyökértelen. Sem a testi, sem a lelki javakat nem tudja értékelni. Besötétedett, mire hazaindulunk. A jószágot hajtják befelé, egy béres egy operett-slágeret énekel hangosan. Milyen különös: a zsoldár nem kell nekik, de ezt itt a puztán is megtanulják.

*

Nem község, csak lakott hely, ahova kimegyek vallásórát és istentiszteletet tartani. A református gyermekek csak a tanító kemény fenyegetésére bújnak elő egymásután és könnyes szemmel, rémült tekintettel jönnek velem a szomszéd terembe. Időbe telik, amíg megbarátkozunk. Sehogy sem akarják vállalni, hogy reformátusok. Némelyik nem is látott még eleven lelkészt. A legegyszerűbb kérdésre is konokul hallgatnak. Vagy nem tudnak felelni? Végre egy a tiz közül vállalkozik, hogy elmond egy zsoldárt (a XLII-iket), de ezzel ki is merül a tudománya. Valamikor egy vasutas felesége gyűjtötte össze az iskolásokat a konyhájába vallásórára, míg el nem helyezték őket. Hosszú szünet után újra megkezdődik most a vallásitanítás. Az utolsó órában! Hazamenet hangos „dícsértessék“-et köszönnek a gyermekek.

Havonta egyszer van istentisztelet, ha eljön rá valaki. Most Isten Lelke egy harminctagú kis gyülekezetet gyűjtött össze az állami iskolába. Az Ige szívekhez szól és könnyeket fakaszt, amikor Isten szeretetéről beszél, amellyel megkeresi az elveszettet. Ilyenkor az idősebbek érzékenyült lelkében felöltlik az otthoni templom fakuló képe, amelytől messzire vetődtek. De a gyermekek tágranyílt szeme idegenül szemléli az öregek szokatlan istentiszteletét. Ők csak a misét ismerik.

*

Kora reggel csipős hidegben megáll az autóbusz a 6000 római katolikust számláló falu főterén. Nyolevan református lelket tartunk itt nyilván, de csak papiroson. Még a „presbiterek“ sem járnak istentiszteletre, néhány asszony jön el, és a helyőrség más vidékről való katonái. Istentisztelet után vallásóra van a jelenlevő hat gyermeknek. Havonta egyszer. Igaz, az állami iskola igazgatója református, de nem végzi a vallásitanítást. Most sem „ért rá“ eljönni.

Meglátogatok egy tiszta református családot. Vad, ellenséges tekintettel néznek végig rajtam, éppen csak ki nem utasítanak. Az apa nyíltan istentagadó, az anya a házimunkától sohasem ért rá vallásosnak lenni. Gyermekeiket római templomban keresztelték, most is oda járnak és alig várják a 18. életévüket, hogy áttérhessenek.

Egy amerikai magyar, az öreg Veres bácsi a szórvány mindenese. Ő viszi szét az értesítéseket, ő szedi be az egyházi adót. Mert ha lelkigondozás nincs is mindenütt, de adókiivetés mindenütt van. A feleségével beszélgetek a világ sok bajáról. Egyszerre lecsap rám: „Minden baj azért van, mert nem tartjuk meg a Törvényt.“ Azonnal látom, hogy kibújt belőle a szombattartó szektás. Mikor körülnézek, látom a sublóton a jellegzetes szektakönyveket is.

*

Tizezer idegen ajkú és idegen vallású ember között 46 református él. Tisztviselők, nyugdíjas altisztek. A főszolgabíró udvarias, kedves ember, de vallásossága a középosztály átlagos „hite“. Sokallja a havonta egy istentiszteletet. Szerinte jobban látogatták, amíg csak három volt egy évben. A malmi főkönyvelőnek sem a saját lelki szüksége fontos elsőrendben, hanem a gyermekeit félti: „Mi már csak megleszünk valahogy lelkigondozás nélkül is, de az fáj, hogy a gyermekeink vallásvizsgán nem tudnak semmit.“

Azért vigasztaló és biztató jelek is vannak. Akik már a Krisztuséi, azokat valóban senki sem ragadhatja ki az Ő kezéből. Az öreg Lajos bácsi nyugalmazott csendőr, nem is református, hanem evangélikus. Tizenöt évvel ezelőtt ő kezdte összehozni a reformátusokat és evangélikusokat egy gyülekezetbe. Valósággal pásztori munkát végzett, puritán önzetlenséggel, hitből. Szemet is szűrt a helybeli római káplánnak. Egyszer megszólította az utcán: „Hallom, hogy maga itt a reformátusok oszlopa.“ — „Hogy lehetnék én, gyarló bűnös ember, mások oszlopa? Még a magam oszlopa se vagyok. Nekem is és minden reformátusnak az Úr Jézus Krisztus az oszlopa“ — felelte csendesen az öreg.

A szórványban napról-napra pusztul a református magyarság. A kérdés akadémikus fejtegetése helyett inkább néhány pillanatképet akartam megmutatni a szórványok életéből, úgy amint magam láttam. A szórványban élők sorsát csak az ismerheti igazán, aki szemtől szembe látja őket, és értük aggódni is csak az tud igazán.

A megszokásnak, a hagyománynak az elhagyott régi gyülekezetekhez fűző szála lassanként elszakadnak. Aki mély keresztyén hitet nem visz magával, csak felszíni vallásosságot, az menthetetlenül elpusztul. A szórvány-reformátusok rendszerint a tömbgyülekezetekből szakadnak ki. Minél komolyabb tehát a tömbgyülekezetekben a lelkigondozás, annál biztosabban megállnak hitükben azok, akiket sorsuk idegenbe visz. A papiros-reformátusokat pedig zsákmányul ejti a vegyesházasság, a szekta, vagy a teljes közöny. És bennük nemcsak a jelen vesz el, hanem a jövő is, az ifjúság. Szomorú dolog a számszerű veszteség egyházunkra is, magyarságunkra is. Elsősorban mégsem ezért kell törődnünk a szórványban élő testvéreinkkel, hanem a lelkükért, az üdvös-

ségükért. A Jó Pásztor érdemesnek tartotta a kilencvenkilenc bárányt otthagya, utánamenni az egynek. Az Úr szánakozott a pásztor nélkül való juhokon. A szórványmunka lélelmentés, minden eszközzel végezni kell. Isten a reánk bízottak lelkét számonkéri tőlünk. A lelkész-felesleget még nemrég is más pályára tanácsolták, ahelyett, hogy például a szórványmunkában foglalkoztatták volna. Ma talán kevés a munkás. De annál inkább éreznünk kell a felelősséget és erre a munkára kell lennie elegendő munkásnak is, elegendő pénznek is. **Kósa Ferenc.**

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

BEREGI EGYHÁZMEGYE.

Presbitéri konferencia Tarpán. Tiszahát presbiterei, Badaló, Beregsurány, Gulács, Halábor, Hete-Fejéresere, Márokpapi és Tivadar községekből presbitéri konferenciára gyülekeztek össze május 16-án Tarpára. A templomban összesereglett népes gyülekezet előtt az Igét a helybeli lelképásztor hirdette. Majd az istentisztelet végeztével, ugyancsak a templomban, Balla Árpád budapesti missziói lelkész tartott előadásokat. A konferencia tanulságait Palágyi István beregsurányi lelkész foglalta össze zárószavaiban. A környék gyülekezeteiből érkezett presbitereket, a tarpai presbitérium tagjai látták vendégül családi otthonukban, bibliai atyafiúi szeretettel.

BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE.

Békésen a Lórántffy Zsuzsánna Nőegyesület konferenciát rendezett május 2-3. napjain. Vitéz Csia Lajos albertfalvi lelkész „A hit lényege”, Turóczy László gimn. vallás-tanár „A kegyelem”, Kósa Ferenc egyházmegyei missziói lelkész „Cselekedeteink” és „A keresztyén család” címmel tartottak előadást. Az előadásokat áldásos megbeszélés követte.

Körzeti leánykonferencia Mezőberényben. A mezőberényi református leánykör május 16-án körzeti leánykonferenciát rendezett, amelynek jelmondata: „Ha valaki szomjúhozik, jöjjön énhozzám és igyék!” (Ján. ev. 7:37) volt. A mezőberényi mellett a békési, körösladányi és köröstarcsai gyülekezet leánykörei vettek részt a találkozón. Ugyanezen a napon volt a mezőberényi polgári iskolában működő Soli Deo Gloria Collegium tagjainak felavatása templomi ünnepély keretében.

BIHARI EGYHÁZMEGYE.

Csökmő a hadiárvaéért. A Szeretetszövetség hadiárva-nevelési mozgalmát a csökmői egyház magáévá tette és a csökmői egyházi behívatalnokok és iskola egy hadiárva-gyermek évi ellátását: 250 P-t vállalt magára. A Bibliakör tagjai egy hadiárva-leány nyári ruházatáról, a gyülekezet nőtagjai pedig téli ruházatáról gondoskodnak. Bizonyosság az, hogy az áldott összefogásból sok jó származhat.

A felsősárréti Lelkészi Kör tagjai árpilis 16-án Toldon gyűltek össze lelkészköri értekezletre, melyen igen fontos közegyházi kérdést beszéltek meg s foglaltak azokban egy-séges álláspontot. Többek között az egyházunk autonómiáját a tanügyi hatóságok részéről történt sérelmes ténykedésekre hívják fel az illetékesek figyelmét. A vasúti jegy árának felemelésével kapcsolatban ismét felmerült a lelkészek régi és jogos kívánsága a feláru-jegy megadása iránti kérés, melyet Zsindely Ferenc új kereskedelmi miniszter úr elé kívánják terjeszteni.

A bojti ifjúság húsvét másodnapján vallásos ünnepélyt tartott, melyen több Ecsedy-darabot adtak elő. A tiszta bevételből egy új Petromax-lámpát vásároltak.

Lelkészek a lelkészárvaéért. Az egyházmegye lelkipásztorai az egyik közelmúltban elhalt lelképásztor árvaí egyikének taníttatását vállalták magukra évi 1000 P összegben. Egy-egy lelképásztorra 20-25 P esik, amelyet két részletben fizetnek be az egyházmegye pénztárába, amelyik az átutalásokat eszközli. „Egymás terhét hordozzátok!” krisztusi parancs betöltése!

Egyházlátogatások a Bihar Református Egyházmegyében. Az évvégi, ú. n. „canonica visitatio” a bihari egyházmegyében május hónapban megy végbe. Az egyházmegye elnöksége a következők látogatóbizottságok által végezteti el az egyházlátogatást. 1. Vadai Béla esperes, vitéz Dr. Nadányi János e. m. gondnok, alispán, s Dr. Szabó Lajos e. m. főjegyző: Nagykereki, Kismarja, Bojt, Told, Ártánd s Váncsod egyházak. 2. Vadai Béla esperes, vitéz Dr. Nadányi János e. m. gondnok, alispán, és Hegedűs Kálmán tanácsbíró: Nagyvárad, Nagyszántó, Kisszántó, Bors és Biharpüspöki egyházak. 3. Dr. Szabó Lajos e. m. főjegyző és Csávás Sándor e. m. missziói előadó: Bihar, Paptamási, Pellárt-hida, Nyüved, Hegyközkovácsi, Hegyközesatár, Siter, Jákóhodos és Szalárd egyházak, Kúgypuszta leányegyház és Alsótótfalu szórvány. 4. Hegedűs Kálmán tanácsbíró és Orth Imre e. m. tanácsos: Barátka, Rév, Élesd, Örvénd, Mezőtelki, Nagykakucs és Pósalaka egyházak. 5. Kulcsár Andor tanácsbíró és Gerzsenyi István számvevőszéki elnök: Berettyószentmárton, Biharkezes, Csökmő, Darvas, Furta és Zsáka egyházak. 6. Andó Ferenc tanácsbíró és Szabó Pál e. m. számvevő: Váradles, Biharpüspöki, Hegyközsáldobágy, Hegyközpályi, Hegyközújlak egyházak. 7. Varga László e. m. világi tanácsbíró és Kovács Sándor e. m. lelkészi jegyző: Fugyi, Fugyivásárhely, Mezőtelegd Pusztajlak, Köröskisjenő egyházak és a dernai szórvány.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

Presbitéri konferencia Debrecenben. A debreceni egyházmegye Debrecennel szomszédos gyülekezeteiből a presbiterek konferenciára jöttek össze, mely a Kossuth-utcai templomban tartatott meg. A konferencia istentisztelettel kezdődött, melyet vitéz Úry Ferenc konyári lelképásztor, az egyházmegye missziói előadója végzett. A konferencián Dr. Szász Imre esperes és Dr. Tunyogi Szűcs Géza elnökök lettek; utóbbi, mint a gyásza miatt távollévő egyházmegyei gondnok helyettese. A konferencián két előadás hangzott el. Az első előadó Dr. Baesó Jenő debreceni egyetemi professzor, az egyetemi egyházközség gondnoka volt. Előadásának tárgya nagyon időszerű — arról szólt, hogy mit várhatunk a református presbiterektől a harctérről hazatért s a harcokban megfáradt honvédek. Hangsúlyozta az előadó, hogy a viharos időkben kétségek ostromolják a lelkeket s hajlamok vagyunk a szélsőségekre. Ezekről kell megmenteni a lelkeket. A református lelképásztorok és presbiterek erősen álljanak helyükön, mert az, aki az egyház élére állított bennünket; majd parancsol a viharok s jobb korszak fog reánk virradni. A konferencia másik előadója: Kardos Lajos hajdúbagosi lelképásztor volt, ki az aktuális problémák egész hosszú sorát vette fel és világította meg. Erőteljesen hangsúlyozta, hogy a presbitereknek két munkaterületük van: az egyház és az iskola. Két megdönthetetlen bástyaerőd ez, melyben a világvihar közepette is keményen helyt kell állani. Az előadásokhoz hozzászólások hangzottak el; majd Dr. Szász Imre esperes rekesztette be a gazdagon megáldott, népes konferenciát.

A debreceni Csapó-utcai egyházrész élén új lelképászto-tával, Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyzővel, ünnepélyt rendezett a Déry-teremben, melyen előadást tartott Kodolányi János író. A szépen sikerült est 400 pengő jövedelmezett a Kollégium javára.

FELSŐSZABOLCSI EGYHÁZMEGYE.

A felsőszabolcsi református egyházmegye május 12-én Kísvárdán tartotta közgyűlését Kiss Lajos esperes és kálnoki Bedő Sándor elnöke alatt. Az esperes biblia-olvasása és áhítatos imádsága után Kálnoki-Bedő Sándor gondnok mély bölcseségű beszéddel nyitotta meg a népes közgyűlést, az igaz út rendíthetetlen bajnokainak győzelméről szólva. Mélyszéles tiszteletéről beszél az az egyhangú határozat, mellyel a közgyűlés a betegsége miatt távoll-maradást mentő, évtizedes hűséggel szolgáló tanácsbíráját Jármy Bélát tb. gondnokká választotta. Szó került az egység mozgalmáról is. A közgyűlés lelki fényképe volt Juhász Jenő felszólalása ebben a tárgyban, hogy bizony a jelek azt mutatják, hogy ebben a kérdésben nemigen mehetünk messzebb a „déli harangzó behozatalánál”, hiszen mi már évszázadok óta életünkkel és vérünkkel dokumentáljuk a megértést és türelmet. Esküt tett Papp K. Jenő újonnan választott lelkészi tanácsbíró és három tanítónő. A tárgvsorozat nagyobb vita nélkül, a jegyzői kar gondos és hozzáértő javaslatai érdeméért pergett le.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

Tiszaszentimrei Leányegylet a tavasz folyamán két alkalommal is, április 11-én és húsvét ünnep másodnapján a lelkipásztor vezetésével és betanításával, erkölcsi és anyagi tekintetben jól sikerült, építő erejű műsoros-estet rendezett. A két este jövedelme 700 pengő volt. Ezt az összeget, úgyszintén a Nőegylet és Leányegylet többi pénzt egyházépítő munkára fordítjuk. Az egyház vezetősége elhatározta, hogy Isten segítségével templomi orgonáját teljesen újjáépítteti, a templom belsejét újra festeti, a templomkertet parkíroztatja és a villanyt templomába bevezetteti. Minderre fedezetül szolgál a Nőegylet és Leányegylet 1400 pengőjén kívül a hívek áldozatkészsége. Ezért húsvét ünnepén lelkipásztor önkéntes adakozásra hívta fel a gyülekezetet! Gyűjtést egyáltalán nem végeztünk. Csak azt a pénzt fogadjuk el parókiára. Az adakozás a legszebb eredménnyel folyik. Ezzel az eljárással fel akarjuk kelteni híveinkben az áldozatkészséget. Minden reményünk megvan arra, hogy Isten megáldja vállalkozásunkat.

KÖZÉPSZABOLCSI EGYHÁZMEGYE.

A középzsabolcsi egyházmegye lelkipásztorai, tanítói, tanítónői és presbiterei május 5-én Nyíregyházán a református egyházközség új gyülekezeti termében értekezletre gyűltek össze. A szép számmal egybesereglett őrállok legelőször **Dr. Csighy Sándor** budapesti vallásnagynak a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség kiküldöttének igehirdetését hallgatták meg. Az igehirdetés I. Péter 2:9. verse alapján a presbiteri tiszt evangéliumi értelmén szólt. Az értekezletet az egyházmegye gondnoka, **Dr. Borbély Sándor** alispán nyitotta meg. Arról szólt, hogy mi a kötelessége a szörnyű világégésben a magyar református presbitereknek. **Gáspár Béla** az ORPSZ. főtitkárának Szabó Imre esperes üzenetét tolmácsolta: Ne szégyeljétek Krisztus követségében járni! Megrázó-erővel, példákkal gazdagon illusztrálva, szólt a Krisztus jó vitézének kötelességeiről álljon az lelkipásztornak, tanítónak vagy presbitereknek őrálló helyén. Amikor ma halálos küzdelmet vív Krisztus és az Antikrisztus, a református presbiterek a szó legnemesebb értelmét véve. Krisztus agitátorának kell lenni katedrójában, irodájában, munkahelyén, társadalmi forgolódásában, az életnek minden vonatkozásában. Érezzék és lássák meg az emberek, hogy a magyar református presbiter imádkozó ember, aki nem szégyenli a Krisztus evangéliumát; mert Istennek hatalma az minden hívőnek idvességére! **Dr. Szabó Zoltán** ügyvéd, e. m. ügyész a tiszántúli egyházkerület felosztásáról tartott igen értékes előadást. Az előadást élénk vita követte, amelyet bekoronázott **Porzolt István** esperesnek a fontos kérdés gyökeréig leható hozzászólása. A középzsabolcsi egyházmegye presbiteri értekezlete elvileg kívánatosnak tartja — a háború után — az egyházkerület felosztását közigazgatási, de mindenekfelett lelki, missziói szempontokból. Végezetül **Dr. Csighy Sándor** ismertette a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség célkitűzéseit. A jelenlévők lélekben meggazdagodva távoztak el az igen értékes értekezletről. **Fekete Lajos**.

NAGYBÁNYAI EGYHÁZMEGYE.

Magosligeti templomszentelés. Istentől megáldott ünnepség keretében szentelte fel újonnan épült templomát május 2-án a magosligeti gyülekezet. Az ünnepség rendje a következő volt: Oláh Sándor, a nagybányai egyházmegye esperese a környékbeli lelkipásztorokkal a templom elé vonult és ünnepélyesen megnyitották a templomot. Bibliát olvasott, imádkozott, Igét hirdetett, záróimát, áldást mondott, majd a keresztség sákramentumát kiszolgáltatta Oláh Sándor esperes. A helybeli lelkipásztor felesége által ajándékozott új úrasztalát rövid igehirdetéssel és imádkozással megáldotta Orosz Kálmán tiszacsécsi lelkipásztor. Az Úri szent vacsora kiszolgáltatásánál ágendázott Tóth Ferenc kispaládi lelkipásztor, záróimádságot, áldást mondott Kovács Jenő milotai lelkipásztor. A templomépítés történetét ismertette Porzolt Lajos helybeli lelkipásztor. A templomot a helybeli és a messzi környékről összegyülekezett hívek zsúfolásig megtöltötték, sőt mindenki nem is fért be a templomba. Az úrvacsora sákramentumában 354-en részesültek. A minden tekintetben díszes, igen nehéz időkben épített templom: a lelkipásztor és lelkes támogatói a presbiterek, a templomépítő

bizottság és főként Papp Mihály gondnok fáradhatatlan buzgóságát dicséri. Mindenekfelett pedig az Örökkévaló Istennek nagy kegyelmét, aki ezzel a templomépítéssel is megmutatta, hogy Lelke által meghihletett gyermekei, az Ő segédelmével bármilyen nehéz időben tudnak az Ő dicsőségére munkálkodni. *(Jelen volt lelkipásztor.)*

K R Ó N I K A

D. Dr. Révész Imre püspök a konventi ülésekről hazajövet május 25—26. és 27. napjain még megtartja rendes fogadónapjait, azontúl azonban a nagybányai egyházmegyei generális vizitáció és egyéb hivatali lekötöttségek miatt egészen július 1-ig nem tud feleknek rendelkezésére állani. Egészen sürgős ügyekben is csak írásbeli megkeresést tud elfogadni mind a lelkipásztor uraktól, mind másoktól.

Református Egyetemes Konventünk 1943. évi tavaszi gyűléseit május hó 19—22. napjain tartotta Budapesten, az Abonyi-úti székházban. Az előző napokon, május hó 17—18-án kisebb, előkészítő bizottsági gyűlések tartottak. Jólesett látni, hogy mind az öt püspökünk jelen volt. A Konventnek minden évben igen gazdag tárgysorozata szokott lenni. De ez a mostani felülhaladta az előző éveket. 16 nyomtatott ivoldalon, XXVIII csoportban, összesen 305 tárgysorozati pont volt felsorolva, melynek rendjén ott szerepeltek az összes bizottsági jelentések és előterjesztések. Kiváltképpen nagy anyaga volt a nyugdíjintézetű intézőbizottságnak, a konventi missziói bizottságnak s a különböző fokú iskolák és tanintézetek ügyeinek. Végül május 21-én úgy a konventi rendkívüli, mint a rendes bíróság is ülésezett s összesen ötrendbeli fellebbviteli ügygel foglalkozott. (Akiket a részletes referáda érdekelne, azoknak a csakhamar megjelenő konventi jegyzőkönyvre hívjuk fel a figyelmét.)

Az apagai lelkipásztori állásra a pályázók közül a gyülekezet **Szabó Béla** nagyállói segédlelkésként választotta meg. Beiktatása július elején lesz.

A debreceni református nők konferenciájáról már előre hírt adtunk a Debreceni Protestáns Lap hasábjain. Most örömmel számolunk be arról, hogy a konferencia csakugyan megmozgatta Debrecen egész női társadalmát. A Kollégium Oratóriuma, ahol évek óta tartják ezeket a tavaszi konferenciákat; szűknek bizonyult. Erre tekintettel a rendezőség elhatározta, hogy jövőre a Kistemplomban tartják meg a konferencia összejöveteleit. Szép számmal jöttek vidékről is, kivált a május 14. délelőtti papnék konferenciájára. Az előadások az előre kibocsátott program betartásával, igen élénk érdeklődés mellett folytak le. Sok értékes hozzászólás hangzott el minden előadás után.

Missziós nap Berettyóújfaluiban. Az elmúlt vasárnap missziós napja volt a berettyóújfalu népes gyülekezetnek. Reggel 9 órára a templomot zsúfolásig megtöltötte a hívők serege; előttük Uray Sándor debreceni kistemplomi lelkipásztor hirdette az Igét, János ev. XX: 19., 21. és 26. versei alapján. Délután a különböző belmissziói csoportok évadzáró szeretetvendégségén ugyanő tartott előadást. Ezenkívül az ottani kórházban dolgozó debreceni diakonisszák számára tartott két Bibliaórát s érintkezést keresett a gyülekezet lelkipásztoraival és világi őrálloival.

Csalhatatlan recept a gyermeked elrontására. Egy régi francia folyóiratból adjuk közre ezt a most is aktuális, bölcs és szellemes sorozatot: 1. Kezdd azzal, hogy már egészen apró korától fogva teljesítsd minden kívánságát. 2. Beszélj előtte az ő páratlan jó tulajdonságairól. 3. Mondjad a füle hallatára, hogy úgy sem lehet rajta semmit sem javítani. 4. Legyen közöttetek, az apja és az anyja között, mindig véleményeltérés ő reá nézve az ő jelenlétében. 5. Hitesd el vele anyja, hogy az apja nem egyéb, mint zsarnok, aki egyébre sem jó, csak arra, hogy büntesse őt. 6. Te pedig apja, gyermeked szemeláttára és fülehallatára bánj megvetőleg az anyjával. 7. Ne törődj azzal, hogy kikkel barátkozik. 8. Engedd, hogy mondjon és beszéljen, amit akar. 9. Keress pénzt a számára és add a kezébe, de ne tanítsd meg a helyes fölhasználására. 10. Hagyd felügyelet nélkül a szórakozása idején. 11. Büntesd meg az apró ostobaságaiért, de mosolyogj a bűnei fölött. 12. Ha tanítója vagy tanárja az iskolában ráncba akarja szedni, fogd a pártját velük szemben.

A Kálvin Szövetség tisztújító közgyűlése április hó 27-én tartatott meg Budapesten, mely alkalommal a szövetség világi elnökévé vitéz Benczós Miklós igazságügyi államtitkárt választották meg, „akitől — mint Szabó Imre lelkész-elnök megjegyezte — az intézmény új időszakát várják”. Diszelnöknek kérték fel Ravasz László püspököt és Balogh Jenő főgondnokot, új lelkész-alelnökök: Révész Imre és Enyedi Andor püspökök, az intézőbizottság tagjai: Bernáth Géza Dr. kultuszminiszteri osztályfőnök és Viczián István pest megyei főispán. A 100 tagú választmányba meghívták Tasnádi-Nagy András képviselőházi elnököt, farkasházi Farkas Géza egyházmegyei főgondnokot, Fáy István kultusz-államtitkárt, vitéz Kozlovsváry Borecsa Mihály sajtókamarai elnököt is, a Debreceni Újság—Hajdúföld egykori szerkesztőjét. A Szövetség munkásságát a május első hetében Balatonkenesén, a fővárosi üdülőben rendezendő csendes napokkal kezdő, majd nagyszabású szervezőmunkába fog. Az új elnök ünnepélyes beiktatását május 9-én tartják. A közgyűlésen résztvevő közönség azzal a jóleső érzéssel távozott, hogy a magyar Kálvin Szövetség nagy megújulás elért áll.

A tehetséges falusi gyermekek. A kultuszminisztériumban most vették számba az eredményt annál a 650 falusi gyermeknél, akik a gimnázium első felévé elvégezték. Az elmúlt ősszel 650 tehetséges falusi gyermek kezdte meg tanulmányait a kultuszminisztérium támogatásával különböző középiskolákban és most örömmel állapították meg, hogy ezekre a gyermekekre fordított anyagi segítség és jóakarató támogatás nem volt hiábavaló. A gyermekek 94 százaléka jeles és jó eredménnyel végezte a gimnázium első felévé. Új, friss erőkre van szükségünk, hogy társadalmi életünk megújulhasson. Bízunk abban, hogy ezekből a szegénysorsú tehetséges falusi gyermekekből néhány esztendő múlva a magyar társadalom hasznos tagjai lesznek.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2221—1943. sz. TÁRGY: Az 1942—43. iskolai év be-
zárása.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű iskolaszéki elnök urakhoz és valamennyi
intézet tekintetes igazgatóságához.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 9100—1943. sz. rendeletét szövegrinti másolatban tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából közlöm:

„A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1939. II. tc. 168. §-ának 1. bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

1. A középiskolákban, középfokú iskolákban, szakiskolákban, iskolai jellegű tanfolyamokon és népiskolákban — tekintet nélkül az iskola jellegére vagy annak fenntartójára — az 1942—43. iskolai évben az utolsó tanítási nap az 1943. évi június hó 2. napja.

2. A középiskolákban, középfokú iskolákban, szakiskolákban és iskolai jellegű tanfolyamokon az évvégi összefoglalásokat június 4., 5., 7. és 8. napjain — szükség esetében délelőtt és délután is —, a népiskolákban pedig az évvégi vizsgákat június hó 4., 5. és 7. napjain kell megtartani.

3. Az iskolai évvégi-ünnepély és a testnevelési bemutató elmarad. A bizonyítvány kiosztásának napja középiskolákban, középfokú iskolákban, szakiskolákban és iskolai jellegű tanfolyamokon június hó 11. napja, népiskolákban pedig június hó 9. napja.

4. Az 1943—44. iskolai évről vonatkozó beiratásokat középiskolákban, középfokú iskolákban, szakiskolákban és szakiskolai jellegű tanfolyamokon június hó 12. napján, népiskolákban pedig június hó 10., 11. és 12. napjain — mind a délelőtti, mind a délutáni órákban — arányos és célszerű beosztással akként kell megtartani, hogy a beíratáson megjelenő gondviselők a lehető legrövidebb ideig legyenek a beíratással elfoglalva.

2. §.

Ennek a rendeletnek rendelkezései nem érintik az érettségi vizsgálatokat, a képesítő vizsgálatokat, a felsőipari záróvizsgálatokat és a magánvizsgálatokat (osztályozó vizsgák) idejét.

3. §.

Ez a rendelet a kihirdetés napján lép hatályba.
Debrecen, 1943 május 21.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2155—1943. szám. TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Dr. Petneházy László ny. miniszteri tanácsos, budapesti (I., Attila-utca 47. sz.) lakos kérelmére elrendelem dédapja: Petneházy István születési anyakönyvi bejegyzésének felkutatását.

Valószínű, hogy Petneházy István a tiszántúli református egyházkerület területén született.

Ismert adatok: Petneházy István Köröstarcsán 1835 május 31-én 81 éves korában halt el; felesége Tóth Ráchel volt, akivel 1779 január 8-án esküdtött Körösladányban. Szájhagyomány és iskolakönyveinek tanúsága szerint is Szabolcs megyéből származott és a debreceni Kollégiumból ment Békés megyébe.

A bejegyzés megtalálása esetén kérelmező értesítendő, aki a kiállítási díjon felül az eredményes kutatásért 25 P tiszteletdíjat fizet az anyakönyvi kivonat megküldőjének.
Debrecen, 1943 május 15.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-ér 17., Püspöki hivatal, Postafiók 65) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

A debreceni református Kollégium igazgatótanácsa pályázatot hirdet a tanítóképző intézetben egy újonnan felállított magyar-német szakos, és egy lemondás folytán megüresedett ének-zenetanári tanszékre. Pályázhatnak református vallású tanítóképzőintézeti vagy középiskolai oklevélű tanárok. Kellően felszerelt kérvényüket, amelyhez a származás igazolást és a katonai szolgálatot bizonyító okmányokat is csatolni kell, június 12-éig küldjék be az igazgatóság címére (Debrecen, Kollégium).

Máramarosziget református gimnáziumának igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy magyar-latin (vagy magyar-latin-román) szakos, egy természetrajz-földrajz szakos és egy rajztanári állásra. Rendszeresített tanszékek; szolgálat kezdete 1943 szeptember 1-én. Pályázni szándékozó rendes vagy helyettes tanárok az igazgatósággal lépjenek érintkezésbe. Pályázati határidő: július 1.

A nagyvárad református leánygimnázium igazgatótanácsa pályázatot hirdet 1 magyar-latin, 1 magyar-német (választás alá eső, fenntartóhoz intézett folyamodvány), 1 magyar-német (kinevezés alá eső, fenntartó útján vallás- és közoktatásügyi miniszterhez intézett folyamodvány), 1 latin-francia-román és 1 ének-zene rendszeresített tanszékre. Középiskolai tanári oklevéllel bíró prot. vallású helyettes vagy rendes tanárok pályázhatnak, más intézettől azonban csak akkor, ha az intézetnek államsegélye van. Szolgálati és képesítési okmányokon kívül mellékelendők a 7720—1939. M. E. számú rendelet 1., 3. és 9. §-ában foglaltak alapján az 1939. IV. tc.-re vonatkozó származási táblázat és okmányok. Pályázati határidő 1943. évi júl. 10. A tanszékek 1943 szeptember 1-ig elfoglalandók. Pályázatok a nagyvárad református leánygimnázium igazgatósága, Nagyvárad, Tisza Kálmán-tér 2—4. szám alá küldendők.

A szatmárnémeti református leánynevelőintézet igazgatótanácsa pályázatot hirdet a következő helyettes, vagy kezdő rendes *tanári* állásokra. a) Gimnáziumnál magyar-román, kézimunka-rajz és testnevelés. b) Líceumnál pedagógus. c) Polgári iskolánál német-román, magyar-történelem, kézimunka. Pályázhatnak megfelelő képesítésű református vallású tanárnők és tanárok. Az állások 1943 szeptember 1-én foglalandók el. A pályázathoz mellékelendő: vallást, életkort, keresztyén származást, családi állapotot, magyar állampolgárságot, végzett tanulmányt, egészségi állapotot igazoló okmány és rövid életrajz. Pályázatok a szatmárnémeti református leánynevelőintézet igazgatótanácsához küldendők. Határidő 1943 június 24.

Bakonszeg (Bihar vm.) református egyházközsége pályázatot hirdet négytanerős iskolájánál elhalálozás folytán megüresedett I. sz. *kántortanítói* állásra. Helyi javadalom 40 értékegység 20% készpénzzel és állami kiegészítés. Költség: reábizott osztályok vezetése, belmissziói munkában segédkezés. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől számított 21 nap. Személyes megjelenés előnyös. Választás június 27. Község Berettyóújfalutól 8 km-re a Berettyó mentén. Törvényszerűen felszerelt választbéllyel ellátott kérvények Református Lelkészi Hivatal, Bakonszeg, Bihar vármegye küldendő.

Máv-menetrend.

Érvényes 1943. május 17-től.

SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ VONATOK INDULÁSA Debrecenből

SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ VONATOK ÉRKEZÉSE Debrecenbe

indul	hová	érkezik	indul	honnan	érkezik
0-10	Budapest nyugati . . .	8-20	2-05	Nyiregyháza	3-10
3-23	Budapest keleti	10-25	4-48	Nagyvárad	7-20
4-15	Nyiregyháza	5-35	4-51	Füzesabony	7-50
4-47	Budapest kel. (sebes)	9-30	5-24	Csap	9-02
5-00	Körösmező	16-24	5-25	Tiszalök	7-41
5-08	Füzesabony	8-44	5-51	Nyiregyháza	7-14
5-08	Nagyléta-Vértes	6-06	6-01	Püspökladány	7-10
5-27	Nagyvárad	7-45	6-10	Ungvár (sinautó)	8-18
5-48	Tiszalök	8-10	6-16	Nagyléta-Vértes	7-20
6-20	Nyiregyháza	7-40	6-16	Érmihályfalva	7-27
8-20	Budapest kel. (gysin)	11-00	7-20	Budapest nyug. (seb.)	12-10
9-10	Nagyléta-Vértes	11-10	7-51	Nyiregyháza	9-02
12-29	Körösmező (sebes)	19-47	8-36	Körösmező (sebes)	15-24
12-35	Nyiregyháza (sebes)	13-32	9-20	Tiszalök	11-35
14-20	Püspökladány—Buda- pest (átszállással)	20-20	12-24	Nagyléta-Vértes	14-11
14-40	Füzesabony	18-08	13-00	Körösmező	23-43
14-52	Tiszalök	17-08	14-23	Nyiregyháza	15-20
14-53	Nyiregyháza	16-16	14-45	Nagyvárad	17-24
14-53	Csap	18-35	16-15	Budapest kel. (gysin)	18-57
15-25	Máramarosziget	22-31	17-10	Nyiregyháza	18-25
15-34	Nagyvárad	18-01	17-30	Püspökladány	18-39
15-40	Budapest nyug. (seb.)	20-25	17-35	Püspökladány—Buda- pest kel. (átszáll.)	23-04
16-35	Nagyléta-Vértes	17-42	18-00	Budapest nyug. (seb.)	22-31
19-00	Ungvár (Árpád)	21-14	18-51	Nagyléta-Vértes	19-58
19-06	Püspökladány	20-15	18-59	Tiszalök	21-16
19-10	Érmihályfalva	20-27	19-00	Füzesabony	22-23
19-12	Nagyvárad	21-37	19-28	Nagyvárad	21-4
19-18	Füzesabony	22-26	20-10	Budapest nyugati	2-49
19-27	Tiszalök	21-48	20-50	Körösmező-Szatmár- németi (átszáll. seb.)	4-37
19-30	Nyiregyháza	20-51	21-55	Püspökladány	23-04
19-30	Csap	23-03	22-05	Nyiregyháza	23-35
22-11	Szatmárnémeti-Körös- mező (átszáll. seb.)	9-23	23-46	Csap	3-10
22-56	Nyiregyháza	0-18			

TARTALOM:

Dr. Veres István: A lelkipásztor és az elemi iskola
Uray Sándor: A lelkipásztor mint kertész
Kósa Ferenc: Pásztor nélkül való nyár
Hírek az egyházmegyékből — Krónika — Hivatalos érte-
sítés — Pályázati hirdetmények — Vasúti menetrend
— Hirdetések

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata, 1943—1328

KONFIRMÁCIÓRA

AJÁNLJUK MEGVÉTELRE:

Dr. Révész Imre: ÖNTUDATOS HIT —30 P

Dr. Erdős József: HEIDELBERGI
KÁTÉ —30 P

Dr. Erdős Károly: AZ ÉN VALLÁ-
SOM —30 P

KONFIRMÁCIÓI EMLÉKLAPOK:

4, 6, 14, 22 és 24 filléres dara-
bonkénti árban, kivitel szerint.

KONFIRMÁCIÓI BIZONYÍTVÁNY,
fehér kartonlapon nyomva, két
színből —06 P

„Méliusz” könyvkereskedés,
DEBRECEN

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK



DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45—47. Telefon: 23-70, 23-71.
FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL.

DEAK FERENC úriszabó, magyar ruha készítő

és papiszabósága. **Hódmezővásárhely, IV., Feleki-u. 46. szám.**
Az országos híró Szántó I.-nek 1935 óta haláláig volt palást-, tóga-
készítő mestere. Készíték ORLE-formába szövetselyempalástot, sü-
veget, tógát, övet, papi mellényt. Réglit felújítok. Felvidéki, erdélyi
Tiszteletes Uraknak nem ORLE-formájú palástjait mérsékelt áron
átalakítom ORLE-formába. Ellismerő és ajánlólevelekkel, mintákkal
szolgálak. Pontos időben, portómentesen szállítok ellsmert
finom anyagokból és szép munkával. Református iparos.

Leikész urak figyelmébe!!!

RÓZSÁSSY JÓZSEF építési vállalkozó
templomépítési, tatarozási és tervezési vállalata
tájékoztató költségvetésekkel, tervekkel, szaktanácsokkal díjmentesen
szolgál, helyszíre leutazik.

Kálvinista cég!

Vállalati összegének 2—5%-át a református lelkészárvaik javára adja.
Számos ellsmert és kiténtető bizonyítvány.

Tiszalök.

Postafiók 11.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen

Ferenc József-út 53. Telefon: 28-40, 19-52.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával:

betétek elhelyezése kölcsönök föl, ősitása
értékpapírok vétele és eladása.

REFORMÁTUS

**PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG**

KÉSZÍTÉSE

ELSŐRENDŰ

KIVITELBEN

**FÉNYES
ILONA**
RIMASZOMBAT

